

25. -26. 4. 2018

exkurzia v medzinárodnom dome umenia pre deti BIBIANA (•HOP! POP UP, •Ž NAPRŠÍ a USCHNE, •V HLAVNEJ ÚLOHE STOLIČKA)

HOP! POP UP -

Navštívili sme výstavu a tvorivé dielne pripravené k nej, so žiakmi 1. A a 3. C, žiaci tak na vlastnej koži mohli prejsť výstavou ako „detskí účastníci a vyskúšať si aktivity vychádzajúce z práce s literárnym textom a zavŕšené tvorbou pop up dvojstránky na motívy povesti o Rybom kráľovi. Výstavou a dielňami nás previedla autorka výstavy Mgr. Ingrid Abrahámfyová, ktorá nám priblížila ako vzniká nápad a konkrétne prvky výstavy, ale aj s akými problémami sa autori a vystavovatelia počas života výstavy potýkajú.

Výstava POP UP bola inšpirovaná knižnou kultúrou, ktorej témou je knižná úprava tzv pop up (pop ap), čiže trojrozmerná, priestorová či pohyblivá kniha. Deti sa zoznámia s touto knižnou úpravou opäť prostredníctvom rozprávky. Tento raz to bude „Rybí král“ prerozprávaná jednoduchou grafikou na paneloch. Deti môžu nie len čítať povest' prstami, objavovať pop up prvky, ale napr. vo veľkom objekte Rybieho kráľa vidieť aj jeho srdce a ostatné vnútornosti v trojplánovej podobe. Nájdú to priestor na vlastnú tvorbu aj informácie z histórie vzniku tejto knižnej techniky.

Kniha vytvorená technikou pop up budí dojem úplne obyčajnej knihy až do chvíle, kým ju neotvoríte. Vtedy sa objaví jej trojrozmerná podoba a zrazu máte v rukách priestorovú pohyblivú knihu alebo leporelo. Aktuálna výstava **HOP! POP UP** inštalovaná v Malej galérii (odteraz galérii Dušana Rolla) je koncipovaná tak, aby zaujala nielen deti ale aj ich dospelých sprievodcov. Autorky zvolili menej známu povest' o Dunajskom kráľovi, pretože hľadali dej situovaný v Bratislave, viažuci sa špeciálne k rieke Dunaj. Osvedčenú schému - v prvej miestnosti prerozprávajúci dej, v druhej miestnosti postupne rozmiestnené prvky vytvárajúce dej, určené predovšetkým na interakciu, zopakovali aj v tomto prípade. Charakteristickou črtou je použitie 3D pop up prvkov predstavujúcich a posúvajúcich dejovú líniu povesti. V druhej miestnosti deti nájdú samotného Rybieho kráľa v nadživotnej veľkosti, krajinu pop up prvkov i priestor pre pohyb a zábavu. Postavy z deja sprevádzajú návštevníkov výstavy tak, že otváraním jednotlivých „knižiek“, hľadaním a nachádzaním odpovedí sa deti prejdú celou výstavou až k zápletke a dejovému vyvrcholeniu. K výstave sú pripravené pracovné listy a tí, ktorí radšej tvoria doma majú k dispozícii QR kódy na stiahnutie si týchto materiálov. Cieľom výstavy, ladenej v snových zimných farebných poltónoch, je oboznámiť návštevníkov s očarujúcou technikou pop up kníh a poskytnúť možnosť vyskúšať si, aspoň v jednoduchej podobe, ako sa niektoré prvky vyrábajú.

RYBÍ KRÁL voľne podľa povesti Rybí král z knihy Bratislavské povesti od M. Ďuríčkovej

Raz, začiatkom zimy lovil starý rybár Janko na Dunaji, keď tu zrazu ulovil čudnú rybu, akú dosiaľ nevidel. Ryba prehovorila ľudským hlasom a poslala dunajským rybárom odkaz. Po celý rok môžu loviť ryby, iba na Štedrý deň nie. V ten čas sa Dunaj na druhý bok obracia a vtedy je loviť neprístojné. Janko odkaz odovzdal, ale rybári, najmä tí mladí, sa mu smiali a na posmech ho obracali. Vyšli na Štedrý deň na rieku a, nikdy sa nevrátili. Len po čase voda vydala ich mŕtve telá. Potom rybári uverili a vianočný zákaz lovu rýb dodržiavali. Raz okolo

sviatkov prišla do Bratislavy cisárovná Mária Terézia a na štedrovečerný stôl si rozkázala poriadnu dunajskú rybu. Keď jej povedali, že zákon rybieho kráľa zakazuje loviť na Štedrý deň, rozhorčila sa, že čo jej má čo rozkazovať nejaký kráľ rýb z rieky, keď ona je mu nadradená ako cisárovná celej ríše, teda ja Dunaja. Tak vyšli rybári na lov a zle pochodili. Spočiatku sa zdalo, že bude lov priaznivý, rybami sa voda len tak hmýrila a od ich dychu stúpala para, ako keby sa Dunaj varil. Čluny boli raz dva plné. V tom sa vynorila nevídaná ryba, máchala chvostom a dvíhala obrovské vlny ako domy. Rybári aj s rybami putovali na dno. Zachránil sa len starý Jankto, ktorého vlna vyhodila na breh. Smutne kráčať až tu zbadal, že sa mu čosi za košeľou metá. Siahol si do záhrenia a vybral krásneho jesetera, ktorý sa mu za košeľou zachytil. Odniesol rybu cisárovnej, aby mala aspoň nejakú na sviatočnom stole, keď po nej tak veľmi túžila. Ale Márii Terézii jeseter nechutil, hoci je to najvzácnejšia dunajská ryba. Trápila sa, že svojou povýšenosťou spôsobila veľké nešťastie. Jednotaj sa jej pred očami vynáralo, aké smutné Vianoce majú rodiny bratislavských rybárov. A aby sa už v budúcnosti nič také nestalo, vydala prísny zákaz, že na Štedrý deň sa nesmú loviť v Dunaji ryby.

Súčasťou výstavy boli aj metodické pracovné listy, ktoré si návštevníci mohli stiahnuť aj zo stránky BIBIANY.

Mgr. T. Filová

Aktuálne v Bibiane prebiehajú ešte dve výstavy. Prvou z nich je výstava *Až naprší a uschne* a druhá nesie názov *V hlavnej úlohe stolička*. Obe výstavy sú interaktívne.

1. AŽ NAPRŠÍ A USCHNE

Táto výstava je rozdelená na päť častí. Zameriava sa na zemskú atmosféru a javy s ňou súvisiace. Cieľom výstavy je deťom hrovou formou priblížiť zloženie atmosféry, klimatické zmeny, či význam ozónovej vrstvy. Skrátka, všetko, čo súvisí s atmosférou našej Zeme. Na výstave nájdeme aj množstvo umeleckých prvkov, ako napr. obrazy slávnych maliarov.

Jeden z exponátov je tento búrkový oblak Cumulonimbus. Po vstúpení do vnútra sa v ňom začne blýskať a hrmieť. Vytvára tak dojem, že človek sa nachádza uprostred búrky/búrkového mraku. Guľa umiestnená vnútri znázorňuje elektrické výboje v oblaku.

Ďalší z exponátov, ktorý ma veľmi zaujal je mapa Európy, ktorá zobrazuje, čo by sa stalo, keby sa roztopili všetky ľadovce. Mapa je vložená v sklenenej kocke. Po zapnutí zapínača sa začnú „topiť ľadovce“ a voda postupne zaplavuje celú Európu. Aj toto môže byť spôsob, ako deťom priblížiť problematiku globálneho otepľovania.

2. V HLAVNEJ ÚLOHE STOLIČKA

Oproti vyššie spomenutej výstave, táto výstava je zameraná viac umelecky, predovšetkým na dizajn. Poukazuje na to, že stolička nie je len obyčajný kus nábytku, ale dá sa rôzne variovať. Použitá môže byť ako nosný či doplnkový prvok dizajnerských prác, ale aj samotná môže byť dizajnerským kúskom. Výstava sa snaží u detí rozvíjať fantáziu a tvorivosť, ktorú môžu využiť aj pri hrách.

Súčasťou výstavy je aj tento objekt na fotografii. Je to akási fúzia stoličky/lavičky a úložného priestoru. Páči sa mi pre svoj edukačný charakter. Myslím si, že keď deti niečo takéto uvidia na interaktívnej výstave, motivuje ich to odkladať si hračky. Zároveň sa môže stať inšpiráciou pre rodičov pri zariaďovaní interiéru detskej izby. Taktiež by som vyzdvihla jednoduchý tvar a farbu, s čím môžu ďalej pracovať rodičia spolu s deťmi, napr. nafarbiť farbami na drevo, či použiť rôznofarebné úložné boxy, čo môže dieťa naučiť triediť hračky.

Diana Pajerská, III.C